

III. évf.5. szám (31) 2006. Április

CSODATEVŐ

A RÖSZKEI SZENT ANTAL PLÉBÁNIA
HAVONTA MEGJELENŐ LAPJA

Sajgó Szabolcs:

PÉNTEK ESTE

LEHULL A RÖPPENŐ KÉZ
ELHALLGATNAK A TÁLPÁK
ÉS LECSUKÓDNAK A SZEMEK
ÉS BEZÁRULNAK A FÜLEK
ÉS A NYELV MÉG EGYSZER
MEGVONAGLIK

EGY AJTÓ NYÍTÁSRA VÁR
VALAKI KERÜLGETI SZÍVED

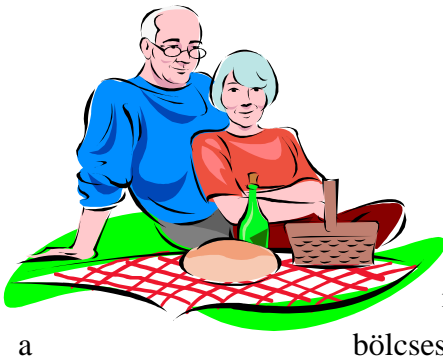
ÉS BEFÉSZKELED MAGAD SEBEIBE
ÉS KIÁLLSZ OLDALÁBÓL MINT A
LÁNDZSA
ÉS SZÖG LESZEL LÁBAIBAN

ELVÉRZIK KERESZTEDEN

MIÉRT VÁRSZ MÁR MA HÁRSÓNÁKAT
MA MÉG CSAK PÉNTEK ESTE

Miseszándékok		Szentek és ünnepek
Április (az esti szentmisék időpontja 18 h)		
1. Szombat		Szt. Hugó
2. Vasárnap	9h: Hívekért este:	Nagyböjt 5. vasárnapja Paolai Szt. Ferenc
3. Hétfő		Szt. Richárd
4. Kedd		Szevillai Szent Izidor
5. Szerda		Szt. Vince
6. Csütörtök		Szt. Vilmos
7. Péntek	A társulatért	De la Salle Szt. János
8. Szombat	+ Kiss Imre 5. évf.	Szt. Dénes
9. Vasárnap	9h: + Bályi Dániel, Jakab Ferenc és Barnabás este: +Dr. Mertz Tiborné, Éva születésnapja	Virágvasárnap Szt. Valér
10. Hétfő		Szent Ezekiel
11. Kedd		Szt. Szaniszló
12. Szerda		Szent I.Gyula
13. Csütörtök		Nagycsütörtök Szt. Hermina
14. Péntek		Nagypéntek Szt. Tibor
15. Szombat		Nagyszombat Szt. Anasztázia
16. Vasárnap	9h: Hívekért és az Oltárterítőt ajándékozókért este:	Húsvét vasárnapja Szt. Bernadett
17. Hétfő	9h: este: + Vőneki Mihály és + Molnár Mária és a család élő és meghalt tagjaiért	Húsvéthétfő Szt. Izidor
18. Kedd		Szt. Apollónius vértanú
19. Szerda		Szt. Emma
20. Csütörtök		
21. Péntek		Szt. Anzelm
22. Szombat		Szt. Noémi
23. Vasárnap	9h: + Tanács József, + Papdi Mária és 3 + fia és 1 + veje este: +Kisistók Árpádné, + Csonka Klára	Húsvét 2. vasárnapja Szt. Adalbert
24. Hétfő	+ Rózsa György návnapijára	Szt. György
25. Kedd		Szt. Márk evangélista
26. Szerda		Szt. Ervin
27. Csütörtök	+ Szécsi Mátyás, + Dunai Rozália, + László	Szt. Marianna
28. Péntek		Chanel Szt. Péter
29. Szombat		Sziénai Szt. Katalin
30. Vasárnap	9h: + Németh János, + Szűcs Matild és a család élő és meghalt tagjaiért este: + Kispéter András és + Csóti Rozália	Húsvét 3. vasárnapja Szt. V. Piusz pápa

Az életkorok öröme

Örülj, ha gyermek vagy: örülj, ha ifjú, ha felnőtt, ha idős, ha öreg vagy vén.

Örülj, ha gyermek vagy. Ámulat és csodálat a szíved. Örülj, ha ifjú vagy. Tiéd a jövő és az élet. Felnőttként örülj, hisz kezdedben a sorsod, életed, amely már történelem. Ha idős vagy, a tapasztalat ad szárnyakat neked. Az öregkorban a bölcsesség méze van. Aki vén, tudja mi az élet és mi lesz a halál.

Örülj annak az életkornak, amelyben élsz. Éld meg annak minden örömét. Ne vágyj vissza az előbbibe, és ne sürgesd a következőt. Éld meg ezt. Ma. A tavasz nem kívánja az ős színeit. A nyár érettségének örül, s nem tudna mit kezdeni a tavasz indulós lépéseivel. A tél éppen azért tél, mert nem akar más lenni. Így az, ami.

Aki indul, az indulás örömét élvezze. Aki megérkezik, a cél elérése töltse be örömmel. „Megvan az ideje a sírásnak és megvan a nevetésnek.” Az öröm egyik titka: mindent a maga idejében. Amit ma nyújthat az élet, holnap már nem adhatja, tegnap még nem nyújthatta. Minden napnak megvan a maga keresztje – és az öröme!

Szeresd azt, amiben élsz, és ezer öröm nyílik szívedben; légy gyermek, felnőtt, ifjú vagy vén.

Temetés

Búcsúzik valakitől. A tisztelet hozott a sírja mellé, a szeretet? Talán mindkettő. Halott. Tudod. Ám érzed: előbb, mint amikor élt. Benned. Míg élt, közel volt és távol. *Most már* szüntelen veled. Érzed a temetésén, kilépett ő térből, időből. Ezentúl egyszerűen van. Nem változik. Magadban hordod halottad.

Siratod? Őt? Magad? Végző soron te maradtál szegényebb. Ő hiányzik? Vagy csupán az, amit jelentett? Mit érzel?

Túl kell élned minden halált. A magadét is túléled.

Te még élsz.

A temetés nem mindennapi esemény. Halottaink azonban az élőknél elevenebbek bennünk. Egy mozdulat, egy hangsúly, egy kötődés valamely helyhez. Érzed, tovább él. Aztán elfog a kétség. Csak benned?

Temetés. Koszorúk. Virágok. Magszakadt a kapcsolat. Ám te élsz. A megszakadt kapcsolat száz új után kiált. Ne tagadd. Az élet a gyászban is több, mint a halál. Halál. Élet. Megmondta már valaki, mi a kettő? És ha egy csupán?

Hogy ő lenne a koporsóban, akit szerettél? Legkevésbé hiszed. A teste. Nem ő maga.

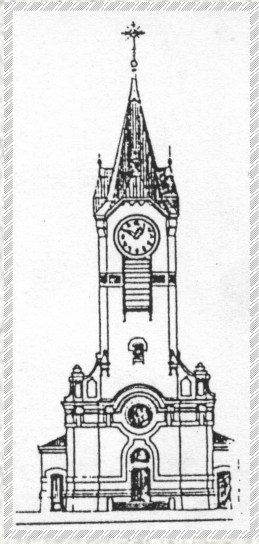
A sír nem börtön. Emlékhely csupán. Őrzőhelye a csontoknak. A pornak. De a csont, a por nem ő, mert ő *valaki* volt. Itt csak a *valami* maradt meg belőle.

Állsz. Nézed a sírgödört. Repedés a mindenségben. Nem zárt gödör, hanem inkább hasadék, melyen át a halálon túlra látok. Nem kétségek közötti remény. A remény pedig az öröm hajnala. Itt hasad rám a temetésen.

Sírsz? Letörli arcodról a könnyeket a kétségek közötti remény s benne, mint a hajnalban kelő Nap, az öröm.

(Részletek Mácz István Örülj velem! című könyvéből)

Egyházközségi hírek:

Minden este 6-kor van a szentmise, még a Szent Három Napon is.

Szombatonként folytatódnak a bér mátkozó fiatalok felkészülése a szentség vételére.

Április 14-én, kivételesen, nagypénteken lesz 17 órai kezdettel a bér mátkozók felkészülése és nem szombaton.

Április 9-én Virágvasárnap ünnepe, amikor is Jézus bevonult Jeruzsálembe, ahol a tömeg ujjongva fogadta.

Április 13-án, nagycsütörtökön ünnepeljük az utolsó vacsorán, Jézus által alapított Oltáriszentséget.

Április 14-én, nagypénteken, Jézus halálának napján, hódolatunkat fejezzük ki a kereszt előtt.

Április 15-én, nagyszombaton, a szentmisében húsvéti szertartások lesznek. (Tűz-, vízszentelés,...)

Április 16-án, HÚSVÉT. 9 órakor lesz az ünnepi szentmise, melyet 10 órakor körmenet fog zárni.

Május 14-én, vasárnap, délelőtt a 9 órai szentmise keretében, BÉRMÁLÁS lesz templomunkban.

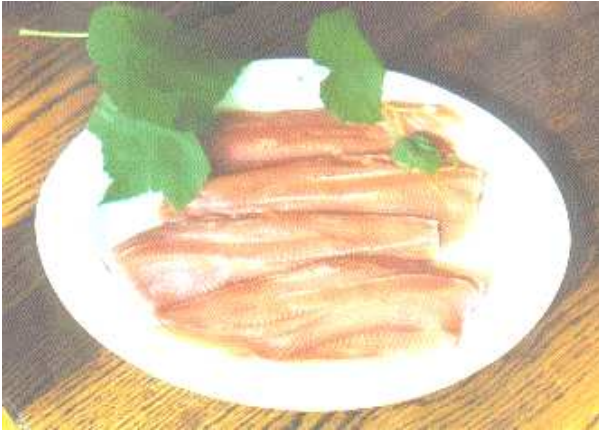
Május 15-én, hétfőn, délután 5 órai kezdettel, az elsőáldozásra készülő fiatalok szüleinek lesz megbeszélése.

Május 28-án, ELSŐÁLDÓZÁS lesz templomunkban

Juci ünnepi receptjei

Böjti receptek

TEJFÖLÖS PONTY

Hozzávalók:

- 1 kg ponty
- 3 evőkanál olaj vagy 5 dkg zsír
- 2 dl tejföl
- 1 kiskanál liszt
- paprika
- hagyma
- só

Elkészítés:

A pontyot megtisztítjuk és besózzuk. Ha a ponty nagyobb, hosszába kettészeljük. Zsiradékkal kikent zománcos tepsibe tesszük, megszórjuk apróra vágott hagymával, paprikával meghintjük, kevés vizet adunk hozzá és zsírpapírral letakarva a tűzhelyen forraljuk. Utána forró sütőbe tesszük, ahol 15-20 percig sütjük. A tejfölt elkeverjük liszttel, a pontyra öntjük, ezzel is egyszer felforraljuk. A paprikás levet ráöntjük. Rizzsel vagy burgonyával tálaljuk. Fogast, kecsagét, csukát hasonlóképpen készíthetünk.

SAJTOS KOSÁRKÁK

Hozzávalók:

➤ Fél kg leveles tészta	➤ 15 dkg reszelt sajt
➤ 1,5 dl tejszín	➤ só
➤ 1 tojás	➤ bors
➤ 5 dkg liszt	

Elkészítés:

A tésztát vékonyra kinyújtjuk, és korong alakúra kiszúrjuk. A párizsi kosárformákat kilisztezzük és kibéleljük tésztával. A jól kikevert sajtkrémmel csak félig töltjük meg, mivel sütéskor a tészta térfogata megnő. 180° sütőben 20 perc alatt készre sütjük. Langyosra hűtve borítjuk ki a formákból.

Jó étvágyat!

A bérmálás szentsége

A bérmálás a keresztséggel és az Eucharistiával a keresztény beavatás három szentsége.

1. A bérmálás az üdvrendben

Az ószövetségi próféták meghirdették, hogy az Úr lelke fog nyugodni a várvavárt Messiáson (Iz 11,2; 61,1), sőt ez a lélek kiárad majd az egész messiási népre (Ez 36, 25-27; Joel 3, 1-2). Ez valósult meg amikor Jézusra a Jordánban galamb képében leszállt a Szentlélek, az apostolok pedig pünkösdkor elteltek Szentlélekkel. Ettől az időtől kezdve az apostolok az újonnan megkereszteltekkel kézrátétellel közölték a Szentlélek ajándékát (ApCsel 8, 15-17; 19, 5-6). A kézrátétellel nagyon korán összekapcsolódott az illatos olajjal (krizmával) való fölkenés.

Két hagyomány: kelet és nyugat

Az első századokban a keresztelezés és bérmálás többnyire egyetlen szertartásban történt. Ezt nevezték „kettős szentségnek” (Szent Ciprián).

A keresztelesek szaporodása és az Egyház kiterjedése miatt a püspök nem tudott mindenkit személyesen megkeresztelni, ezért nyugaton a kettőt időben szétválasztották, hogy a püspöknek fenntartsák a keresztségek mintegy beteljesítését. Keleten szokásba jött, hogy a keresztelező pap rögtön meg is bérmálta a jelöltet, de ezt csak püspök által szentelt olajjal teheti.

A keleti egyházak gyakorlata jobban nyomatékoztatja a keresztény beavatás egységét, a nyugati Egyház szokása jobban kifejezi a keresztény ember közösségét a püspökkel, ezáltal kapcsolatát Krisztus Egyházának apostoli eredetével.

2. A bérmálás szertartása és jelei

Az *olajkenés* a szentírási jelbeszédben sokfélént jelent. Jelzi a bőséget (Mtörv 11,14), az örömet (Zsolt 23,5; 104,15). Megtisztít (fürdő előtti és utáni megkenés), síkossá tesz (birkózók megkenése), sebeket begyógyít, erőtől sugárzóvá tesz. A bérmálás révén a „fölkentek” küldetést kapnak, hogy „Krisztus jó illatát” (2Kor 2,15) árásszák maguk körül a világban.

A megkenéssel a bérmálkozó megkapja a Szentlélek „pecsétjét”. Ez olyan mint a tulajdonos beégetett bélyege a tárgyon. Így bélyegezte meg a hadvezér katonáit, tulajdonos a rabszolgáit (lásd tetoválás!). a pecsét hitelesíti az okiratot.

A *szent krizmát* a püspök szenteli meg nagycsütörtökön.

A római ritusban a bérmálkozók megújítják keresztségi ígéretüket, azután a püspök kiterjesztett kézzel kéri rájuk a Szentlélek kiáradását (epiklézis). Ekkor következik a szentség lényegi szertartása: a püspök egyenkint megkeni a bérmálandók homlokát a krizmával, közben kezét rátéve mondja: „N. vedd a Szentlélek ajándékának jelét!”

A keleti szertartásban az összes érzékszervet megkenik és mindegyik kenésnél mondják: „A Szentlélek ajándékának pecsétje.”

A befejező békecsók vagy kézfogás jelzi a közösséget a püspökkel és minden hívővel.

3. A bérmálás hatása

A megbérmált az Egyháznak teljes jogú, tevékeny, felnőtt tagjává lesz.

Hasonlással talán jobban megértjük a keresztség és a bérmálás viszonyát.

Evés – emésztés

Amit megeszek, az belekerül a testembe. Lenyelem. A gyomromban valami titokzatos folyamat veszi kezelésbe, amit emésztésnek nevezünk. Nem tudom mi és hogyan, de a gyomromba került anyagot valami elkezd szétválogatni: Tebelőled csont lesz. Légy mereven kemény és teherbíró! Megkapod a hozzávalót. Indulj a jobb térdbe, te leszel a térdkalács egyik sejtje. – A másiknak: Légy nagyon érzékeny, az ingert add tovább egy irányba, mert te szemideg leszel. Megkapod a hozzávalót, indulj, állj munkába, amíg le nem váltanak. – És így tovább. A krumpliból, amit megettem, abból lett a térdem, a szemem, az orrom, az agyam, a májam, a szívem, a tüdőm, a vérem, a szőröm, a bőröm. És mindez együttvéve az én eleven, működő testem. - Az Anyaszentegyház Krisztus Titokzatos Teste, mely itt a földön tovább él és működik. Minden elevensejtje a maga helyén a többivel összeműködik, míg le nem váltják és más, új sejtek kerülnek a helyükbe. Állandó anyagcsere mellett ugyanaz az én testem él. A keresztséggel bekerültem Krisztus Titokzatos Testébe. Jézus mintegy megevett (keresztség). Megemésztve megkapom egyéni hivatásomat – küldetésem a hozzávaló kegyelmekkel a nekem kijelölt szerepbe (bérmálás) és így kezdek el működni a hozzám rendelt társakkal. Legyek hasznavehető a nekem kijelölt szerepben. A Krisztus titokzatos Testében működő sejt folyamatos energia-utánpótlását az Eucharisztia adja, mint az élő testben az oxigén-szállító vér. Amikor aztán rám kerül a sor és meghalok, más lép a helyembe és a Test tovább él a világ végezetéig.

Az élő testből a megemészthetetlen és a hivatásukat betöltött sejtek kiválnak. A hasonlat itt sántít: a megkeresztelt ember Krisztus Titokzatos Testéből sohasem válhat ki, halála után is Krisztus Testének része marad mindörökké – hacsak önmagát nem szakítja le róla mindörökké (kárhozat). A föltámadáskor látszik majd meg mi a helyem és szerepem a „világ vége” utáni örökkévalóságban.

Másik hasonlat: Születés – felnőtté érés

Az újszülött nagyon sokáig csak fogyasztó. A család tartja el és adja meg felneveléséhez a feltételeket. Lassanként nő bele az önfenntartásba. Végre mikor teljesen kifejlődött, akkor válik önfenntartóvá és családfenntartóvá. – a megkeresztelt az Egyház kegyelemkincstárának még csak fogyasztója, a megbérmált már „állásba került”, hatékony gyarapítója.

4. Ki veheti föl a szentséget?

Minden megkeresztelt és még meg nem bérmált ember. A megkereszteltnek kötelesek is azt idejében felvenni (kódex 890. kánon)

A latin hagyomány az „értelem használatát” adja meg kiindulási pontként. Halálveszélyben azonban meg kell bérmálni még a gyereket is, korától függetlenül. A testi fejlődés és érés nem jár időben együtt minden esetben a lelki fejlődéssel (pl. gyermekvértanúk). A test kora nem jelent hátrányt a lélek számára.

Előkészítő katekézis előzze meg a bérmálást, hogy felébressze a jelöltben a Jézus Krisztus Egyházához való tartozás érzését. Mind az egyetemes Egyházhoz, mind a helyi plébániához. A bérmálkozó legyen a kegyelem állapotában. Dicséretes dolog előtte életgyónást végezni. Lehetőleg legyen a jelöltnek béрмаapja vagy béрмаanyja. Megfelelő, ha ugyanazt választják, aki a keresztelőjénél szerepelt. Így hangsúlyt kap a két szentség összetartozása. Ha viszont másvalakit választanak, annak előnye, hogy szülei és keresztszülei mellett még valaki vállalja a kezességet Isten előtt a bérmálandó keresztény életének kibontakozásáért.

5. A bérmálás kiszolgáltatója

A bérmálás eredeti kiszolgáltatója a papszentelés teljességének birtoklója, a püspök. Keleten rendszerint a keresztelő pap ugyanabban a szertartásban végzi a bérmálást is, ám ezt csak a pátriárka vagy a püspök által megáldott krizmával teszi. A latin Egyházban ez csak felnőtt keresztelezőkor történik.

A latin rítusban lehetőleg a püspök személyesen bérmáljon, hiszen éppen ezért vált időben ketté a keresztség és a bérmálás, hogy a püspök személyesen eljuthasson minden hívéhez, és így szorosabban kapcsolja az Egyház apostoli gyökereihez. Komoly okból a püspök meghatalmazhatja valamelyik papját is. Halálveszélyben minden pap bérmálhat.

Az Egyház azt akarja, hogy egyetlen gyermeke, még a legkisebb se távozzék e világból úgy, hogy a Szentlélek által Krisztus teljességének adományával be ne telne.

Páter

A Római Katekizmus 1285-1311 pontjai alapján
Zászlónk 7. (LIII.) évf. 4. szám, 1996. december

Mik a szentségek?

- Amikor a Jeruzsálemben maradt apostolok meghallották, hogy Szamaria elfogadta az Isten szavát, elküldték hozzájuk Pétert és Jánost. Amikor megérkeztek, imádkoztak értük, szálljon le rájuk a Szentlélek, mert még egyikükre sem szállt le, csak meg voltak kereszteleve Urunk Jézus nevére. Rájuk tették a kezüket, és erre megkapták a Szentlelket (ApCsel 8,14-17)
- A bérmálás tökéletessé teszi a keresztségi kegyelmet; az a szentség, amely megadja számunkra a Szentlelket, hogy még mélyebben belegyökerezzünk az istenfiúságba, még erősebben kapcsolódjunk Krisztushoz, kötődésünk az Egyházhoz még szorosabb legyen, méginkább társuljunk küldetéséhez. Ez a szentség segít bennünket, hogy a keresztyén hitről, a jótettekkel kísért szóval tanúságot tegyünk.
- A bérmálás, mint a keresztség, a keresztyén ember lelkébe lelki jegyet, eltörölhetetlen jegyet nyom, ezért ezt a szentséget a hívő élete során csak egyszer veheti föl.
- Keleten ezt a szentséget közvetlenül a keresztség után szolgáltatják ki, amit az Eucharishtiában való részesedés követ; a hagyomány erősen kiemeli a keresztyén beavatás három szentségének egységét. A latin Egyházban ezt a szentséget az értelem használatának elérte után szolgáltatják ki, és a szentség kiszolgáltatását rendes körülmények között fenntartják a püspöknek, ezzel is jelezve, hogy a szentség megerősíti az egyházi köteleket.
- A bérmálásra jelölt, aki elérte érteleme használatát, vallja meg hitét, legyen a kegyelem állapotában, legyen szándékában a szentséget felvenni és legyen felkészülve a feladatra, hogy ő Krisztus tanúja és tanítványa mind az egyházi közösségben, mind az evilági körülmények közepette.
- A bérmálás lényegi rítusa a megkeresztelt homlokának megkenése szent krizmával (keleten az érzékszerveket is), valamint a szentséget kiszolgáltató kézrátétele és ezek a szavak: „Vedd a Szentlélek ajándékának jelét!” a római rítusban. „A Szentlélek ajándékának pecsétje” a keleti rítusban.
- Amikor a bérmálást a keresztségtől elválasztva szolgáltatják ki, kapcsolatát a keresztséggel többek között a keresztségi fogadalom megújítása is kifejezi. A bérmálásnak a szentmise keretében történő kiszolgáltatása még jobban aláhúzza a keresztyén beavatás szentségeinek egységét (keresztség – bérmálás – Eucharisztia).

Kalendárium

Április 2. PAOLAI SZENT FERENC

Paola (Calabria), 1426. +Plessis-les-Tours, 1507. április 2.

Az olyan szenteket, mint Paolai Ferenc, a mai keresztények nem könnyen értik meg. Aszkézisük „öngyilkosságnak” és a világmegvetés túrhetetlen jelének látszik előttünk. Az őket körülvevő csodák és csodálatos események gyanút ébresztenek bennünk. Egész megjelenésük érthetlenné teszi előttünk, mi csodálnivalót találtak bennük a korabeli emberek. Mégis cáfolhatatlan, hogy Paolai Ferenc nemcsak a reneszánsz hatalmas pápáira és fejedelmeire, hanem korának keresztényeire is szokatlan hatást gyakorolt.

Ferenc a nápolyi királyság területén a calabriai Paolában született 1426-ban, és nem 1416-ban, ahogy rendjének életrajzírói állítják. Szüleire vonatkozóan csak kevés, de jellemző följegyzés maradt ránk. Úgy látszik, nem voltak szegények, és abban a rettegésben éltek, hogy házasságuk gyermektelen marad. Gondjukban Szent Ferenc közbenjárásáért folyamodtak, s kérésük teljesítése esetére megígérték, hogy a vágyott gyermeket az ő nevére kereszteltetik. Mikor pedig a még pólás korú gyermekük megbetegedett, ismét hozzá fordultak, és az anya megígérte: ha meggyógyul, a kis Ferenc egy éven át a ferencesek rendi ruháját fogja viselni.

Amikor Ferenc 13 éves lett, útra kelt a szomszédos városba, hogy fölvétesse magát az ottani ferences kolostorba.

Életrajza tudni véli, hogy már itt -- nemcsak példás engedelmségében, hanem számos csodájában is -- megmutatkozott a jövő szent. A remeteélet utáni vágya, ami ugyan Szent Ferencnél sem volt idegen, valamint a reneszánsz főpapok fényűző élete fölött érzett undorodása arra készítette Ferencet, hogy már két év múlva elhagyja a kolostori testvéreket, pedig azok nyilvánvalóan megszerették.

Hogy remeteként élhessen, Ferenc a magányba menekült, és végül is magasan a tenger fölött talált egy alkalmas barlangot. Itt élt ezután állandó imádságban és szigorú önmegtágadásban. A hagyomány állítása szerint azonban a vadászok nemsokára fölfedezték, és híret vitték. Ennek az lett az eredménye, hogy rengeteg ember kereste föl, akik nemcsak lelki segítségért folyamodtak hozzá, hanem elsősorban meg akarták osztani pusztai életét. Ferenc ezért kápolnát emelt három kicsi cellával, és így megvetette a „legkisebbek” (minimi) későbbi rendjének alapját. Az újabb tanítványok özöne 1452-ben újabb lépésre kényszerítette. Visszatért Paolába, hogy ott az illetékes cosenzai érsek engedélyével megalapítsa saját közösségének első igazi kolostorát. Ferenc az építkezést a maga módján „hiteles csodáival” segítette: ha nem volt víz, forrást fakasztott, ha szikla állt az útban, csodával küldte odébb; ha elfogyott a munkások kenyere, megsziporította az éppen kéznél levő élelmiszert.

De csodatevőnk nemcsak ilyen „építő csodákat” művelt, melyekhez hasonlókat más szentekről is elbeszélnek. Ahol csak tehetett, csodatevő adományát inkább a szükségét szenvedő emberek javára fordította, betegeket gyógyított és halottakat támasztott életre.

Minden csodánál nagyobb hatással volt azonban környezetére a szent személye és életmódja. A növekvő szerzet kiépítése és vezetése sok gondot okozott, Ferenc mégis a

szakadatlan imádság rendíthetetlen nyugalmában élt. Önmagától és övétől kemény önsanyargatásokat és vezeklő életet kívánt: a rend követelményeihez tartozott pl. az egész évre kiterjedő, a nagyböjtihez hasonló hústiltalom. Mégsem bocsátott ki egyetlen olyan rendelkezést sem, amelyet ne a szeretet határozott volna meg, és ezért szabályai nem voltak elviselhetetlenek. A rá bízott testvérektől ugyanis sohasem kívánta meg azokat a szigorú gyakorlatokat, amelyeket önmagán behajtott. Minden testvérhez figyelmes, sőt gyengéd barátság fűzte, és ezzel a közösséget mint mindenki szolgája, lelkileg és emberileg ápolta.

Nem szabad elfelejtenünk, hogy a szent egyéniségét kell igazán „csodának” neveznünk, amely fölülmúlja minden csodatettét. Mégis a történetíró előtt igazi és érthetetlen „csodának” azok a jó és intenzív kapcsolatok számítanak, amelyek ezt az egyszerű remetét a reneszánsz nagy, de sajnos kétes hírű pápáihoz és fejedelmeihez fűzték. A történész mindenesetre a szemét kezdi dörzsölni, amikor a rendet megerősítő és kiváltságokkal fölruházó pápák meglehetősen hosszú névsorát olvassa. Olyan neveket találunk rajta, mint IV. Sixtus, VI. Sándor és II. Gyula -- és e pápák a szentnek mind „szolgálatára” voltak! Még tovább dörzsöli a szemét, ha megtudja, hogy az éppen ravaszságáról és hűtlenségéről hírhedt francia király, XI. Lajos, aki életének utolsó éveit mint beteges embergyűlölő az erődítménnyé kiépített Plessis-les-Tours kastélyában töltötte, rá tudta venni IV. Sixtust, hogy Szent Ferencet Franciaországba küldje.

Amit az egyszerű calabriai remetének a hatalmas pápával folytatott beszélgetéséből tudunk, az világosan szentünk mellett szól. A pápa, maga is franciskánus, túlságosan szigorúnak tartja a „minimiták” böjti előírásait. Ferenc azonban megvédelmezi elgondolását, közben megnyeri a pápa unokaöccsének, della Rovere bíborosnak a támogatását, aki később mint pápa tényleg Ferenc szellemében hozott határozatot. És amikor a pápa az egyszerű remetének mindenáron föl akarja adni a kisebb és a nagyobb papi rendeket, ugyanolyan makacsul védekezik. Bőségesen elég neki, ha a pápa fölhatalmazást ad arra, hogy gyertyákat és olvasókat szentelhessen, mert azok fontos helyet foglaltak el apostolkodásában.

Nem kevésbé szenthez méltóan viselkedett Ferenc XI. Lajossal szemben. Bár a király a „csodatévőt” önző okból hívatta Franciaországba, kereken megmondta a beteg Lajosnak, hogy meg nem gyógyíthatja, de előkészítheti a keresztény halálra. Igazán csodának kell minősítenünk, hogy Lajos -- bár előbb haragra lobbant -- elfogadta a szent ajánlatát, és 1483. augusztus 4-én Ferenc jámbor vezetésével megtalálhatta legfőbb Urának békéjét.

Az oly önzetlen szent franciaországi útja rendje számára is nagy sikerrel járt. VIII. Károly kolostorokat ajándékozott neki: egyet Amboise-ban, egyet a római Monte Pinción, és a híres Du Plessis- konventet a királyi kastély parkjában. Ugyancsak megkapta a rend a Sorbonne tiltakozása ellenére Nigeont, a grandmontiak egykori kolostorát. Ettől Franciaországban a „bonshommes” nevet örökölték, mert előttük a grandmonti szerzeteseket hívták így.

Tegyük még hozzá, hogy a rend Itálián és Szicílián kívül hamarosan eljutott Spanyolországba, Ausztriába és Németországba is. Ez nem utolsó sorban annak a nagy tekintélynek is köszönhető, amelyet a szegény remete az európai királyi udvarokban mint a születések csodatevő segítője élvezett, hiszen az utódlás nagy gondot jelentett a dinasztiaíknál.

Rendkívül gazdag élete végén a szent remete, a szenvedélyes emberbarát 71 éves korában halt meg francia kolostorában, Du Plessisben. Már 1519-ben a szentek közé emelték.

Nekünk pedig élete egy sereg kérdést vet föl. A legnehezebbnek a következő látszik: szentünk miért nem gondolt a legcsekélyebb mértékben sem arra, hogy hiteles

istenszeretetének csodatévő erejével hatékonyan megváltoztassa korának egyházát és világát? És miért nem változtatták meg ténylegesen életüket sem a pápák, sem a fejedelmek, noha ezt a „csodatevőt” mint Isten jelét biztosan őszinte szívvel szerették, tisztelték és pártfogolták? Minden elszórt válasz azonban nyilvánvalóan eltakarja a központi titkot, amellyel a haldokló szent szerzetestestvérei szemben találták magukat. Még utolsó csodája sem tudta a mindenre képes istenszeretet hatalmát és kegyelmét olyan erővel bizonyítani előttük, hogy általa saját jövőjük felől megbizonyosodtak volna.

Ünnepét 1557-ben vették föl a római naptárba. 1568-ban eltörölték, majd 1585-ben újjáélesztették az ünneplését.

Április 21. CANTERBURY SZENT ANZELM

Aosta, 1033. +Canterbury, 1109. április 21.

Anzelm 1033-ban a felső-itáliai Aosta városában született. Anyja, Ermenburga a Savoyai nemességből származott, apja, Gundolf lombard volt. Szülővárosában nevelkedett, ahol mintegy 1056-ig töltötte fiatalágát. Elég korán hajlamot mutatott a szerzetesi életre. Miután meghalt édesanyja, akit nagyon szeretett, összeveszett apjával, és egyszer s mindenkorra elhagyta Aostát. A következő három évben nyughatatlan vándoréletet élt Franciaországban, ennek részleteit azonban nem ismerjük. Lanfranc beci prior és későbbi canterburyi érsek tudományos tekintélye a normandiai Bec kolostorába vonzotta, valószínűleg 1059-ben. Vezetése alatt rendkívüli szorgalommal mélyedt el a tanulmányokban. Egy ideig bizonytalankodott hivatása felől, azután 1060-ban szerzetes lett Becben. Lanfranc utódként 1063-ban átvette a priori hivatalát, 1078-ban pedig apát lett.

Legkorábbi írásai: első ránk maradt levelei, legtöbb imádsága és elmélkedése az 1070--1078 közötti évekből származnak. Irodalmi munkássága ebben az időben az Isten lényegéről és létezéséről írott két értekezésében érte el tetőpontját: a Monologionban és a Proszlogionban. E művek Anzelm teljesen érett filozófiáját tartalmazzák, egyebek mellett az ún. ontológiai istenérv első megfogalmazását, kissé eltérő formában attól, amint később Descartes által ismertté vált. Azután sorban olyan művek következtek, amelyekben Anzelm az igazság, az igazságosság és a szabadság közötti viszonyt kutatta, továbbá egy logikai bevezetés, amely erősen Arisztotelész filozófiájára hagyatkozik.

Mindezekben a művekben Anzelm gondosan kerülte, hogy a vitatott kérdésekben állást foglaljon. Teológiai bizonyításmódja kihívta Lanfranc bírálatát, tudniillik nem idézte az egyházatyákat, sem az elismert tanítókat. A Proszlogion érvelését Gaunilo marmoutiers-i szerzetes udvariasan, de határozottan megcáfolta. 1090-ben Anzelmet belekeverték abba a vitába, amely egy Roscelin nevű compiegne-i kanonok körül támadt. Roscelin azt állította, hogy Lanfranc és Anzelm támogatta a Szentháromságról vallott (eretnek) nézeteit. Anzelm egy, a beauvais-i püspökhöz intézett levélben védekezett, s nekilátott, hogy részletesen kifejtsse hitét. Ezt sok késedelmeskedés után csak 1094-ben fejezte be, és De incarnatione Verbi (Az Ige megtestesülése) címen II. Orbán pápának ajánlotta.

Lanfranc 1089-ben bekövetkezett halála óta a canterburyi püspöki szék üres volt. 1093-ban Anzelmet hívták meg Canterburybe érseknek. Ezután az Anglia királyaival vívott

kemény harcok évei következtek. II. Vilmos Anzelm minden reformtörekvését gáncsolta, és vonakodott II. Orbán pápa elismerésétől. Magatartása már 1097-ben arra kényszerítette Anzelmet, hogy Rómába utazzon. Ekkor következett első száműzetése: csak 1100-ban térhetett vissza Angliába. Amikor érvényesíteni akarta a pápai rendeletet a hűbéri eskü és a laikus investitúra ügyében, összeütközésbe került az új uralkodóval, I. Henrikkel. 1103-ban újból száműzték. Anzelm számkivetettsége és küzdelmei csak akkor értek véget, amikor II. Paszkál pápa és I. Henrik király megegyezésre jutott. Az egyezés érvényben tartotta a laikus investitúra tilalmát, de megengedte, hogy az egyháziak továbbra is hűbéresküt tegyenek laikusok kezébe. Anzelm, aki a pápai tekintély előtt készségesen meghajolt, ezekben a harcokban az alapvető elvi kérdésekben rendíthetetlen szilárdságot tanúsított, a gyakorlati részletekben azonban hajlékony volt.

Néhány jelentős teológiai munkája e harcok zajában született. A legjelentősebb köztük a *Cur Deus homo* (Miért lett emberré az Isten?). 1098 októberében a bárói zsinaton nagy figyelmet keltett *De processione Spiritus Sancti* (A Szentlélek eredése) c. beszéde. Utolsó három évét nyugalomban és békében töltötte Angliában, s 1109-ben halt meg.

Kortársaira igen nagy hatást gyakorolt leveleivel, imádságaival és beszélgetéseivel, amelyeket életrajzírója, Eadmer jegyzett föl. Anzelm imádságai misztikus bensőségükkel és mélységükkel jól érzékeltetik a szakítást a karoling kor józan és visszafogott imaformáival, és már a késő középkor személyes és hangsúlyozottan érzelmi jámborságára utalnak. Levelei szintén jellemének szenvedélyes és érzelmes oldaláról árulkodnak, s ez éles ellentétben áll teológiai spekulációinak értelmi élességével. Különösen korai levelei mutatják készségét a természetfölöttiekkel való bensőséges barátságra, amely a 12. századi monasztikus lelkiség egyik jellemző vonása. Sohasem volt boldogabb, mint beci prior korában, ahol hasonló gondolkodású tanítványok csapatát gyűjthette maga köré, és velük lelki és hittudományi kérdésekről vitatkozhatott. Sok minden bizonyítja ezeknek a beszélgetéseknek szívélyességét és eredetiségét, s egyúttal Anzelm képességét arra, hogy szellemi igazságokat képszerű hasonlatokkal fejezzen ki.

Anzelmet gyakran a skolasztika atyjaként emlegetik. Ez a megnevezés azonban csak szűk korlátok között illik rá. Először is nem a világi iskolák és egyetemek világában élt, holott ezek jelentették a skolasztikus teológia bölcsőjét. Anzelm legtöbb munkáját szerzetes barátainak írta, hogy választ adjon konkrét kérdéseikre. Gyakran alkalmazta a dialógus-formát. Minden egyes értekezésének csak egyetlen fontos kérdés volt a tárgya; nem állt szándékában, hogy az egész hittudományt rendszeresen földolgozza. Nagyon fontos a módszere: feltűnő ellentétben a késő középkori teológusok módszerével szinte teljesen lemond a tekintélyek idézéséről. Mégis mindezen különbségek ellenére Anzelm gondolkodásmódja sokban érintkezik a skolasztikus teológia szellemével: bátran hozzányúl az alapvető problémákhoz; meg van győződve, hogy a dogmatikai igazságokat értelemmel meg lehet érteni; kész hagyományos megoldási kísérleteket elvetni, és régi igazságokat új, nemegyszer meghökkentő nyelven kifejezni; módszer és célkitűzés szempontjából minden munkája egységes. Ezek a vonások inkább a skolasztika hittudósai közé sorolják őt.

Az is igaz, hogy fő gondolatai a halálát követő első két évszázadban nem találtak általános elismerésre. Duns Scotus előtt alig volt jelentős híve istenérvének. Éppen így nem fogadták el jellemző irvelését arról sem, hogy Isten megtestesülése szükségszerű volt, jóllehet nagy hatással volt e téma későbbi megvitatására. Anzelm, a hittudós és lelki író megbecsülése csak a 14. században vált általánossá.

A harc, amelyet Anzelmnek mint érseknek kellett megvívni az angol egyház szabadságáért, azzal a következménnyel járt, hogy a jellemére és életszentségére vonatkozó

vélemények nagyon eltértek egymástól -- még Canterbury szerzetesei között is. Az egyik párt, amelyet barátja és későbbi életrajzírója Eadmer vezetett, szilárdan meg volt győződve szentségéről, s ennek bizonyítására csodákat sorolt föl. A másik tábor azon a véleményen volt, hogy Anzelm elmulasztotta a canterburyi egyház jogainak megvédését, és csodatévő erejét kétségbe vonta. Lassan, ám biztosan növekedett szentségének elismerése. 1163-ban Becket Tamás érsek megkezdte a szentté avatási eljárás előkészítő vizsgálatait. Amikor azonban Becket száműzetésbe kényszerült, az ügy feledésbe merült. 1494-ben kudarccal járt egy másik kísérlet is. Végül 1720-ban Anzelmet egyháztanítóvá emelték, anélkül, hogy -- tudomásunk szerint - - szentté avatták volna.

Bár Anzelm sohasem volt népszerű szent, kortársait megragadta -- és még most is hat azokra, akik műveit olvassák -- teológiai látásának szépségével és világosságával, imádságainak hatásos ékesszólásával és vonzó jellemével. Nem alaptalanul mondta róla egyik tanítványa, hogy ő volt „korának legszeretreméltóbb embere az egész földön”.

Ünnepét a római naptárba 1688-ban vették föl, április 21-re.

Húsvéti locsolóversek

Ó, tavasszal újult ékes liliumok,
Öntözésre méltó gyönyörű virágok!
Már eljött az idő, hogy megújuljatok,
A Szentlélek Isten szálljon titeátok.
No, ti cimboráim, csuporra, vederre,
Adjuk meg a lánynak a tisztet reggelre!
Hanem egy szót szólok ezen szép leánynak,
Adjon egy pár hímet,
Szívemből kívánom, kegyelem magának!

Pálinkás jó reggelt kívánok e háznak,
Főképp a dolgos szülők jól nevelt
lányának!
Elmondom én gyorsan jövetelem célját:
Megöntözöm most a környék legszebb
lányát.
Kívánok e háznak hát mindenből eleget,
Főképp békességet, egészséget és
szeretetet!

Rózsavizes húsvét napját jöttem ma
kívánni,
Nem szeretnék a lányokra nagyon sokat
várni!
Ez a pár csepp jó szagos víz úgy használ a
lánynak,
Mint a réten a gyöngyharmat a nyíló
virágnak.
Olyan lesz az arcuk tőle, mint a hamvas
virág,
Örömmünkben együtt örül a megváltott
világ.
Megváltónk is együtt örül az egész
világgal,
Ajándékozhatok meg hát egy hímes
tojással!

Ebben a ház udvarában szép kis bimbó nő.
Nevelje majd szépre, jóra a jó Teremtő!
Vizet hoztam a tövére, szálljon áldás a
fejére,
Istentől azt kérem, piros tojás a bérem!
Szabad-e locsolni?

Én kis kertész legény vagyok,
Rózsavízzel locsolkodok.
Úgy locsolom a lányokat,
Mint kertész a virágokat.

Locsolkodás

Húsvéthétfő a magyar népeletben a locsolkodás napja. A szokásról már a XVII. századi írásos emlékek is fennmaradtak. A víz megtisztító, megújító erejébe vetett hit az alapja ennek a szokásnak, mely aztán polgárosodott formában (kölnivízzel locsolás) megmaradt napjainkig.

Bibliai eredetet is tulajdonítottak a locsolkodás hagyományának, eszerint a Krisztus sírját őrző katonák a feltámadás hírére vivő, ujjongó asszonyokat igyekeztek lecsendesíteni úgy, hogy lelocsolták őket.

Dunántúlon a locsolkodással egyenértékű szokás volt a vesszőzés. Sibának nevezték a vékony, általában fűzfavesszőből font korbácsot, mellyel a legények megcsapkodták a lányokat. A vesszőre a lányok szalagot kötöttek és a fiúkat borral vendégelték meg.

A „vízbevető” hétfőként is emlegetett húsvéthétfőn a legények a lányokat a kúthoz cipelték, és ott nyakon öntötték őket.

A lányok a locsolóknak festett (piros vagy hímes) tojást adtak cserébe.

A tojás Európában húsvéti jelkép. Vallási szempontból az élet kezdetét a termékenységet szimbolizálja és keresztény szimbólum is. Jézus feltámadásának jelképe. Krisztus a keresztfán függött amikor egy asszony egy nagy kosár tojással állt a keresztnél és imádkozott. Krisztus vére rácsépett a tojásokra, többek közt ezért festjük pirosra a tojásokat.

Egyébként a húsvétkor ajándékba adott tojás díszítése először Európa keleti felében terjedt el. A díszítés módja és a motívumkincs azonban országonként változó volt. Magyarországon, illetve a tőlünk keletre, északra és délre fekvő országokban batikolással (a méhviasz-szal megrajzolt mintát pálcára erősített fémcsővecskével, lúdtollal vitték fel a nyers vagy főtt tojás héjára, majd a mintázott tojást növényi festékanyagban áztatták/főzték. Ezután a méhviaszt lekaparták, így a színtelen minta kirajzolódott).

A tojásfestésnek komoly hagyományai vannak Magyarországon. Természetesen az asszonyok, lányok dolga volt, vidéken a házaknál természetes anyagokkal festették a tojásokat, például hagyma héjával, zöld dió főzetével. A tojás írásának, azaz a cirkalmas minták készítésének legegyszerűbb módja az, ha a mintát viasszal készítik el, majd a tojást festékbe mártják. Így a mintát a viasz miatt nem fogja be a festék. Vannak olyan tájegységek, ahol kezdetben csak a köszöntő mondás volt divatban, a locsolkodás szokását csak a XX. században vették át (bukovinai székelyek).

Egyes tájakon még divat, hogy másnap a lányok elmennek és úgymond visszalocsolják a fiúkat, úgy ahogy ők tették előző nap.

A mai locsolkodás vesztett a bájából. Sokak szerint a formális locsolkodás nem sokat ér, mert ha nem szívből locsol valaki, akkor inkább ne is tegye.

Talán ez vezetett ahhoz, hogy a városokban már egyre inkább kihalóban van ez a hagyomány és a falvakban is már sokan inkább bezárkóznak és nem engednek be senkit, vagy elutaznak valahová. Sok olyan nő van, aki úgy gondolja, hogy csak el kell viselniük a sok kölnit és semmi hasznuk nincs ebből, míg a férfiak kapnak érte legalább piros tojást vagy narancsot.

Tudomásom szerint falunkban még ismert ez a szokás, hogy a fiúk elmennek meglocsolni a lányokat kölnivel és gyakran szódavízzel is. Ha szerencsések vagyunk még verset is mondanak nekünk és mi megkínáljuk őket süteménnyel és innivalóval. Persze vigyáznunk kell a locsolkodókkal, mert némelyeknél nem tudhatjuk, hogy, befele jövet vagy kifele menet érhet minket a váratlan meglepetés, mert nem tudhatjuk mikor kapjuk az üdítő szódavizet, amely elől nem igazán menekülhetünk.

Viccek:

Álláshirdetés!!!

Családi és személyi szolgáltatások terén piacvezető világcég területi képviselőt keres.

Feltételek:

Jó kommunikációs készség és alapfokú latin nyelvtudás szükséges.
A jelentkezéseket a következő jeligére várjuk: „plébános”.

A luxushajó kapitánya a következőket jelenti be az utasoknak:

- *Hölgyeim és Uraim, van egy rossz és egy jó hírem. A jó hír az, hogy a hajónk nevét viselő filmmel 11 Oscar-díjat fogunk kapni...*

A plébános a szerencsejátékok híveit ostromozza prédikációjában:

- ...Azok is pokolra jutnak, akik a lottó bűvöletében élnek. Nyolc, tizennégy, negyven, hatvanegy, nyolcvankettő... csak a számok járnak az eszükbe, s felednek családot, Istent, munkát! Az ilyen emberek már az ördögnek ajándékozták lelküket!

A mise végén az egyik hívő odamegy az atyához és gratulál a felkavaró szentbeszédhez:

- Megrendítő volt, amit a szerencsejátékok túlbuzgó híveiről tetszett mondani... De nem ismételné el nekem azokat a nyerőszámokat?

Egy gazdag község református urai ugratni akarták a kolduló Jácint frátert. Egy szekér búzát ígértek szegény barátának azzal a feltétellel, ha délután a templomban nagymisét mond. (Ugyanis a fráterek nem misézhetnek.)

A fráter, akinek helyén volt az esze, litánia előtt kiment az oltárhoz és elkiáltotta magát:

- Nagymise!

Egy kolozsvári piac mellett zsákba rejtett pálinkásüvegből törkölyt árul egy atyafi.

Valaki megkérdi tőle:

- *Aztán megy a bolt, komám?*
- *Hogy megy -e? Ha jön a rendőr, még szalad is!*

Rejtvény!!!

Húzza ki az ábrából az alábbi szavakat!
A szavak vízszintesen, függőlegesen és
átlósan helyezkednek el. A megmaradt
szavakból Márk evangéliumának egy mondata
rakható össze.

A	Z	Ú	R	M	A	S	Z	A	T	H	F
C	S	O	K	O	L	Á	D	É	O	V	Ö
É	Á	J	Í	Z	É	R	E	Z	E	Í	L
D	N	É	A	G	F	A	Z	T	G	Z	V
R	T	Z	D	Á	N	Á	E	N	Y	V	É
U	Í	U	Á	S	J	T	U	D	N	Á	T
S	T	S	S	U	T	É	R	D	E	L	E
O	V	É	K	M	I	U	T	Á	N	A	T
L	A	K	Á	S	K	É	R	D	É	S	E
A	A	M	E	N	N	Y	B	E	D	Z	T
J	Á	R	D	A	S	Z	I	G	E	T	T
S	Z	Ó	L	T	E	R	D	Ő	S	O	R

AGFA,
CÉDRUSOLAJ,
CSOKOLÁDÉ,
DÁN, EGY,
ENYV,
ERDŐSOR,
ÉDES, ÉK,
ÍZÉRE,
JÁRDASZIGET,
KIADÁS,
LAKÁSKÉRDÉS,
MASZAT,
MOZGÁS,
SÁNTÍTVÁ,
TÉRDEL,
TUDNÁ,
VETETT,
VÍZVÁLASZTÓ

A rejtvényre adott megfejtéseiket **április 27-ig** várjuk. Leadhatók a sekrestyében, a „Csodatévő” szerkesztőnél, a „Csodatévő fillérek” perselybe vagy Interneten.

Előző rejtvényünkre beérkezett helyes megfejtések.

Nyertes: *Ábrahám Gyöngyi, Papp Istvánné.*

A márciusi rejtvényünk megfejtése:

„Az atyánál van az igaz szószólónk, Jézus Krisztus.”

CSODATÉVŐ

A röskei egyházközség havonta megjelenő lapja
Szerkesztette: Ábrahám Judit, Börcsök Eszter, Kiss Gábor, Szűcs Judit
Nyitóoldal képeit rajzolta: Kohn Róbert
Lektorálta: Kartal József plébános
E-mail: csodatevo@citromail.hu

